

Bilaga 2 Underlag för äskande av medel från CM 2

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kommer successivt att ansöka om medel för framtagande av de lokala åtgärdsprogrammen för vatten och de underlag som krävs för att kunna föreslå åtgärder samt arbetet med att fasa ut användning av giftiga båtbottnfärger. I 2018 års budget, s. 177, anges särskilt att en av de största utmaningarna vad gäller att nå god kemisk status kommer att vara spridningen av giftiga båtbottnfärger samt att nämnden ska vara pådrivande i arbetet med att fasa ut giftiga båtbottnfärger.

Utöver de 7,7 mnkr som beviljades i samband med avstämningsärendet för framtagande av de lokala åtgärdsprogrammen söker miljöförvaltningen i samband med T1 2018 om ytterligare tilldelning av 1,0 mnkr för 2018 ur Centrala medelsreserv 2 för det fortsatta arbetet med utfasning av giftiga båtbottnfärger.

Arbetet genomförs i projektform och syftar till att fortsätta undersöka omfattningen av giftiga båtbottnfärgers förekomst på båtskrov på stadens båtklubbar och därefter prioritera åtgärder i de lokala åtgärdsprogrammen. Ansökan avser medel för att kunna fortsätta studien som utförs av konsult i samarbete med miljöförvaltningens personal till en sammanlagd kostnad av ca 1,0 Mkr. Kostnaden för miljöförvaltningens egen personal uppkommer eftersom berörd personal inte kan arbeta med avgiftsfinansierad tillsyn under den tid projektet pågår. Eftersom miljöbalkstillsynen till 70 procent är finansierad genom tillsynsavgifter innebär det en kostnad för förvaltningen att använda egen personal i projektet.

En utgångspunkt för projektet har varit att i första hand alla båtklubbar i Mälaren ska erbjudas mätning. I nuläget har förvaltningen mätt ca två tredjedelar av Mälarklubbarna. Vid samtal med båtklubbarna, ofta i samband med att mättrapporterna kommuniceras, framgår att mätningarna utgör ett mycket bra stöd för båtklubbarna, både för att bibehålla engagemanget hos medlemmarna och för att kunna prioritera vilka båtskrov som ska saneras först. De klubbar som har fått mätningar är väldigt nöjda med det stöd mätningarna har inneburit och det är viktigt att staden kan erbjuda alla klubbar samma sak. Härutöver blir underlaget till de lokala åtgärdsprogrammen mer tillförlitligt om förvaltningen har mätresultat från samtliga klubbar.

Medlen är nödvändiga för att kunna genomföra projektet eftersom det inte kan finansieras genom tillsynsintäkter. Eftersom projektet utgör ett viktigt stöd för båtclubbarna i deras arbete med att fasa ut giftiga båtbottnfärger och mätningar behöver utföras innan sjösättning sker på våren har förvaltningen påbörjat projektet under våren 2018 i förhoppning om att medel ska beviljas senare under året. Om ansökta medel inte beviljas kommer förvaltningen att få ett underskott till följd av de kostnader som vårens mätningar har föranlett och projektet kommer inte att fortsätta under hösten 2018 efter det att båtarna har tagits upp ur vattnet, vilket annars hade varit fallet.

Bakgrund

I Mälaren är det sedan många år förbjudet att använda båtbottnfärger som innehåller biocider och som kräver godkännande av Kemikalieinspektionen för att få användas. Endast färger med ett innehåll som inte kräver ett godkännande av Kemikalieinspektionen får användas i Mälaren. Sedan den 1 augusti 2016 är det också straffbart enligt 29 kap 3 § 20 p miljöbalken att använda biocidfärger i insjöar.

Användning av färger innehållande biocider i Östersjön kan medföra att miljö kvalitetsnormer för vatten överskrids lokalt, vilket bl.a. är fallet i Brunnsviken, och leda till miljöskada. Miljöförvaltningens arbete med informationsspridning av färgernas effekter och att verka för utfasning av biocidfärger även i Östersjön är därför angeläget.

En sammanställning av information om föroreningsituationen vid Stockholms båtuppläggningsplatser gjordes 2013¹. Vid den tiden hade undersökningar av markföroreningar gjorts vid nio av stadens 80 båtuppläggningsplatser. Vid tre av dem hade även föroreningar i sedimenten undersökts och vid ett av dem hade dessutom metallhalter i vatten analyserats. Sammantaget visar resultaten att föroreningsnivån är hög eller mycket hög vid de undersökta platserna och att båtaktiviteter fortsatt släpper ifrån sig höga halter giftiga ämnen. Halterna överskrider Naturvårdsverkets riktvärden för förorenad mark, både för *mindre känslig markanvändning* och *känslig markanvändning*. Situationen är troligtvis liknande vid de flesta andra båtuppläggningsplatserna i staden. Flera studier och sammanställningar visar att föroreningsgraden ofta är mycket hög vid båtuppläggningsplatser, framförallt när det gäller koppar, zink, bly, kvicksilver och kadmium.

Miljöförvaltningen arbetar strategiskt med att låta undersöka båtar på båtclubbar inom Stockholms stad med avseende på förekomst av

¹ Pettersson, M. (2013) PM, Dnr 2013-6083, Sammanställning av information om föroreningar vid båtuppläggningsplatser i Stockholm.

biocider på båtskroven. Syftet är att bistå båtklubbarna med underlag för vilka båtar som behöver saneras och även kontrollera att klubbarna aktivt fasar ut användningen av biocidfärger på båtar hemmahörande i hamn belägen i Mälaren. För Östersjön syftar arbetet i första hand till att verka för en frivillig utfasning av biocidhaltiga färger. Vid överskridande av miljökvalitetsnormer i Östersjön har nämnden dock en skyldighet att ställa de krav som behövs för att normerna ska följas.

Ca 70-80 % av alla båtar som har mätts hittills inom ramen för projektet har haft biocider på sina skrov.

Genomförande

En konsult som kan mäta metaller på båtskrov har handlats upp för arbetet 2018. Ett villkor för avtalets fullföljande under hösten 2018 är dock att nämnden beviljas sökta medel ur CM 2.

Nyttan för staden

Projektet är en viktig del i det sammantagna arbetet med vatten i staden och skyddet för Mälaren. Resultatet av mätningarna utgör även underlag för de bedömningar förvaltningen behöver göra i samband med framtagande av lokala åtgärdsprogram.

Tidplan

Målet är att kunna utföra mätningar på samtliga båtklubbar i staden. Årligen mäts ca 800 – 1200 båtar inom ramen för projektet. Nämnden bedömer att mätningar kommer att behöva utföras under ytterligare några år.